

Door de tijd heen

De volgende bouwwerken zijn opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO en staan in willekeurige volgorde:

- 1 De binnenstad van de Franse stad Provins kreeg zijn huidige vorm toen in de stad een jaarmarkt werd gevestigd tijdens de herleving van de agrarisch-urbane samenleving in West-Europa.
- 2 De familie De Medici liet in Toscane villa's bouwen en tuinen aanleggen die door de vernieuwende bouwstijl beschouwd werden als typisch renaissancistisch.
- 3 De grachtengordel in Amsterdam werd aangelegd tijdens de economische bloeitijd van de Republiek.
- 4 De haven van Delos was een belangrijk handelscentrum in de mediterrane wereld tijdens de bloei van de Griekse stadstaten.
- 5 De moskee van Kairouan werd gebouwd kort nadat de eerste aanhangers van de islam begonnen met de verspreiding van hun geloof.
- 6 De Valongokade in Rio de Janeiro werd gebouwd als aankomstplaats voor de slavenschepen die uit Afrika aankwamen.

- 2p 1 Zet deze bouwwerken in de juiste chronologische volgorde, van vroeger naar later. Noteer alleen de nummers.

Prehistorie en oudheid

Hieronder staan verschillende gebeurtenissen beschreven die passen bij een landkaart die bekend staat onder de naam 'Peutingerkaart':

- 1 Tussen de eerste en vierde eeuw ontstond een kaart van het wegennetwerk van het Romeinse Rijk. Op de kaart stonden de namen van plaatsen, de afstanden tussen die plaatsen en de namen van rivieren en bergen.
- 2 In de vroege middeleeuwen was weinig interesse voor de kaart. Slechts één kopie, gemaakt door een monnik, werd bewaard in een Duits klooster.
- 3 In de zestiende eeuw kwam de middeleeuwse kopie in handen van de humanist Konrad Peutinger. Hij herkende de Romeinse oorsprong van de kaart en wilde de kaart in druk uitbrengen.

De gebeurtenissen rondom de Peutingerkaart passen bij verschillende ontwikkelingen in de Europese geschiedenis.

- 3p 2 Toon dit aan door, telkens met een verwijzing naar een passend kenmerkend aspect, een verklaring te geven voor:
- de behoefte aan de kaart in de Romeinse tijd en
  - de geringe interesse voor de kaart in de vroege middeleeuwen en
  - de belangstelling van Konrad Peutinger voor de kaart.